

## Temat: Koniec stalinizmu.

**W nowym temacie, który znajdziecie na str. 254-263 zwróćcie uwagę na:**

- znaczenie XX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego - przekształconej w 1952 z Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) - a szczególnie tajnego referatu Nikity Chruszczowa – tekst źródłowy s. 256,
- przejawy destalinizacji w ZSRR i jego relacjach z innymi państwami (s.255, 258),
- okoliczności i główny cel powstania Układu Warszawskiego (255),
- przejawy destalinizacji w Polsce i rywalizację pomiędzy puławianami a natolińczykami (s.259 - 260),
- hasła poznańskiego Czerwca 1956 r. (s. 260) i reakcję władz – pierwszy tekst źródłowy na s. 261,
- VIII Plenum Komitetu Centralnego PZPR w październiku 1956 r. i zmiany jakie nastąpiły po nim (262-263),
- powstanie węgierskie 1956 r., jego związki z Polską, przyczyny, przebieg i skutki (s. 257-258).

**Ćwiczenia do dzisiejszych zajęć proszę zrobić w zeszytach przedmiotowych do poniedziałku.**

1. Jakie główne zarzuty wobec polityki Salina znalazły się w tajnym referacie wygłoszonym przez N. Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR?

- 
- 
- 

2. Jakie zmiany zaszły w polityce zagranicznej ZSRR w okresie postalinowskim?

- 
- 
- 

3. Zapoznaj się z tekstem „Problemy władzy komunistycznej” (podręcznik, s. 259), następnie wykonaj polecenia.

A. Wymień przejawy destalinizacji w PRL.

- 
- 
- 

B. Podaj przyczyny nieufności społeczeństwa wobec władzy komunistycznej.

- 
- 
- 

4. Wyjaśnij symboliczne znaczenie zamieszczonego plakatu.



plakat, 2006 r.

5. Na podstawie tekstu źródłowego wykonaj polecenia.

*Wydarzenia poznańskie sprzyjały dalszemu rozwojowi kryzysu politycznego w partii i w kraju. [...]Część kierownictwa partii uważała, że właśnie Gomułka jest tym jedynym politykiem, który zdoła przejąć kontrolę nad sytuacją w kraju. Rozpoczęły się rozmowy na temat powrotu Gomułki do kierownictwa partyjnego. Zgodził się on na to jedynie pod warunkiem, że zostanie pierwszym sekretarzem. 1 sierpnia 1956 r. przywrócono mu członkostwo w PZPR, a od 12 października brał on udział w pracach Biura Politycznego. Według opinii społeczeństwa Gomułka symbolizował dążenie Polaków do destalinizacji i uzyskania większej autonomii w relacjach z ZSRR. Zwolennicy Gomułki, dla których poparcie społeczne nieprzerwanie rosło, przygotowali VIII Plenum KC PZPR w celu formalnego zatwierdzenia swojego przywództwa w partii. Często podkreśla się fakt, że nie uzgadniali z kierownictwem radzieckim odnowionego składu kierowniczych organów partii, co naruszało porządek panujący od czasów stalinowsko - kominternowskich. Za szczególnie aroganckie uznał Kreml [...] usunięcie ze składu Biura Politycznego KC PZPR marszałka Konstantina K. Rokossowskiego. Ambasada radziecka informowała Moskwę, że w mieszkaniu Gomułki [...] regularnie gromadzą się niektórzy działacze z kierownictwa PZPR i innych partii. Trwały zakulisowe przygotowania do VIII Plenum, rozdzielano stanowiska w partii i w państwie. Międzypartyjny konflikt radziecko-polski narastał.*

N.I. Bucharin, 1956 rok – XX Zjazd. *Polski Październik. Walka o autonomię*,  
[w:] *Białe plamy – czarne plamy. Sprawy trudne w relacjach polsko-rosyjskich (1918–2008)*,  
red. A.D. Rotfeld, A.W. Torkunow, Warszawa 2010, s. 499–500.

A. Wskaż przyczyny popularności Władysława Gomułki w społeczeństwie.

B. Wyjaśnij, dlaczego działania I sekretarza KC PZPR i jego zwolenników przed VIII Plenum wywoływały niezadowolone władz ZSRR.

6. Wstaw znak „x” obok działań, które charakteryzowały okres odwilży w Polsce po objęciu władzy przez Władysława Gomułkę.

<input type="checkbox"/>	zniesienie cenzury
<input type="checkbox"/>	porozumienie z prymasem Stefanem Wyszyńskim
<input type="checkbox"/>	usunięcie wojsk radzieckich stacjonujących w Polsce
<input type="checkbox"/>	zaprzestanie przymusowej kolektywizacji
<input type="checkbox"/>	reforma systemu zarządzania gospodarką
<input type="checkbox"/>	repatriacja Polaków z terenów ZSRR
<input type="checkbox"/>	przywrócenie Katowicom oryginalnej nazwy

7. Wyjaśnij, dlaczego czasopismo „Po Prostu” można uznać za symbol końca odwilży w PRL.

8\* (dla chętnych) Przedstaw w punktach przebieg wydarzeń na Węgrzech w 1956 r.

Na stronie epodreczniki.pl w zakładce dla szkół średnich znajdziecie w [ważn@historia](mailto:ważn@historia) ciekawy materiał do tematu (pierwsza część *Kryzysy społeczno-polityczne w PRL*)